

De fractievoorzitters van Provinciale Staten van
de Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
10 maart 2014	70100045	(0485) 338 349	Mark van Rijn
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
5			Attero - Volumeplicht HRA

Geachte fractievoorzitters van de Provinciale Staten,

In deze informatiebrief wordt u geïnformeerd door de **Vereniging van contractanten Afvalsturing Brabant** over de ontstane situatie met betrekking tot de volumeplicht voor aanlevering van huishoudelijk restafval.

In december 2013 heeft u een brief ontvangen van de Brabantse gewesten en begin 2014 een schrijven van de grotere gemeenten in Brabant over Attero en de Volumeplicht.

In het **Statenvoorstel 19/14A** gaat Gedeputeerde Staten op de bladzijden 8 en 9 in op de bedenkingen en bezwaren van de Brabantse gewesten en gemeenten.

Aangezien de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant namens de Brabantse Gewesten heeft opgetreden in dit dossier willen wij u bijpraten en beter informeren om u in staat te stellen een volledige en goede afweging te maken.

1. Van storten naar verbranden

Om de ontstane situatie te kunnen begrijpen is het noodzakelijk om 35 jaar terug in de tijd te gaan.

1.1 Ladder van Lansink

Als uitgangspunt voor het afvalbeleid sinds de jaren '80 geldt in Nederland de Ladder Van Lansink: preventie – hergebruik – verbranden – storten (1979).

Afvalbeleid moet erop gericht zijn prioriteit te geven aan de meest milieuvriendelijke manier van verwerken. In de praktijk betekent dit dat men altijd moet bekijken of men een bepaalde stap kan realiseren. Pas wanneer dit niet het geval is komt een volgende stap in aanmerking. Bovenaan de ladder staat het voorkomen van het ontstaan van afval. Afval dat ontstaat moet zo goed mogelijk gescheiden en nuttig toegepast worden door hergebruik of recycling. Wat niet meer bruikbaar is na afvalscheiding wordt verbrand met energieteerugwinning. Onderaan de ladder staat het storten van afval, bijvoorbeeld asbest en ovenslakken.

1.2 Start gemeentelijke afvalverwerking

In de jaren '70 en '80 begon onder invloed van de bevolkingsgroei en de toegenomen welvaart de hoeveelheid afval te groeien. Gemeenten stortten in die tijd hun afval ongecontroleerd op de gemeentelijke stortplaats.

Dit was uiteraard niet bevorderlijk voor de kwaliteit van het grondwater en de bodem.

Onder invloed van strengere wet- en regelgeving en beleidsuitgangspunten zoals de Ladder van Lansink is in de jaren '80 gestart met het structureel scheiden en gecontroleerd storten van afval.

1.3 Gemeentelijke samenwerking

Gemeenten besloten voor dit nieuwe beleid veelal samen te werken. Door samen te werken kon het afval efficiënter en goedkoper worden ingezameld en verwerkt. Samenwerking tussen gemeenten leidde tot regionale afvalverwerking. Gemeentelijk afval werd voortaan structureel gescheiden en gecontroleerd gestort op regionale stortplaatsen.

1.4 Oprichting NV Afvalsturing

In 1991 is de NV Afvalsturing opgericht. De NV Afvalsturing was een logistieke en administratieve organisatie op provinciale schaal. Aandeelhouders waren de Provincie en de Brabantse gemeenten. Het streven van Afvalsturing was een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van afvalstromen. Om haar taak optimaal te kunnen vervullen heeft NV Afvalsturing langlopende contracten afgesloten voor de verwerking van huishoudelijk restafval en groente-, fruit- en tuinafval. Ze zijn afgesloten met NV Afvalverbranding Zuid-Nederland (AZN) in Moerdijk en met verschillende composteerinrichtingen (zie bijlage 1).

1.5 Contractvorming en bouw verbrandingsoven

In 1993 wilde Noord-Brabant een slag maken in de afvalverwerking. Besloten werd om een verbrandingsoven te bouwen, waarbij de Brabantse gewesten zich garant stelden voor 51/60 deel van de nominale capaciteit van 600 kton over een periode van 20 jaar (van 1996 tot 01 februari 2017). Dus 20×510 kton ter afdekking van de investeringslasten. Hiertoe zijn een tweetal contracten opgesteld, namelijk de verwerkingsovereenkomst en de aanbiddingsovereenkomst.

Een van de redenen waarom de huidige Brabantse tarieven zo hoog zijn, is het feit dat de Brabantse gemeenten hiermee de hoogwaardige en duurzame verbrandingsoven in Moerdijk hebben gefinancierd, waar het Brabantse afval verbrand zou worden.

Door het vervreemden van de aandelen Afvalsturing Brabant (ASB) in 2001 is een nieuwe contractsituatie ontstaan waarbij ter aanvulling van de bestaande overeenkomsten "het addendum 2001 en tarievenmodel" is toegevoegd.

2. Huidige situatie

Sinds 2011 hebben de Brabantse gemeenten gezamenlijk minder dan 510 kton restafval per jaar aangeleverd. Gemeenten zijn namelijk actief aan de gang gegaan met afvaldoelstellingen zoals deze ondermeer door de landelijke en provinciale politiek zijn

weggezet. De beweging van Afval naar Grondstof heeft met name de laatste jaren een groot effect op de hoeveelheid huishoudelijk restafval.

2.1 Probleemstelling

De huidige contractpartner Attero (opvolger van Essent Milieu) is van mening dat het addendum 2001 op het contract van toepassing is en schuift hiermee de aanbiddingsovereenkomst en de verwerkingsovereenkomst terzijde. Attero stelt dat wanneer gewesten onvoldoende huishoudelijk restafval aanleveren (minder dan 510 kton per jaar), het tekort verrekend kan worden met de gewesten conform een zogenaamde suppletierегeling. Tot voor kort heeft Attero geen gebruik gemaakt van deze regeling. Dit is pas gaan spelen op het moment dat Attero-aandelen in de verkoop werden gezet. Met de op handen zijnde verkoop is nu de verwachting dat Attero, na verkoop, dit wel zal doen. De verkoop is immers mede gebaseerd op de waarde van de lopende contracten.

2.2 Probleemgrootte

Wanneer rekening gehouden wordt met een jaarlijkse afname van de hoeveelheid restafval van 6% in 2014, 2015 en 2016 en de eerste maand van 2017, dan is de verwachting dat de 'naheffing' in de logica van Attero zal uitkomen op circa € 40 mln. Een jaarlijkse afname van 8% zal naar verwachting leiden tot een bedrag van € 47 mln.

jaar	geleverd	tekort	naheffingstarief	'naheffing'
2011	502.233	7.767	€ 85,12	€ 661.127
2012	479.776	30.224	€ 85,06	€ 2.570.853
2013	450.989	59.011	€ 86,84	€ 5.124.477
2014	423.930	86.070*	€ 87,62	€ 7.541.447
2015	398.494	111.506*	€ 89,37	€ 9.965.758
2016	374.585	135.415*	€ 91,16	€ 12.343.964
2017	29.342	13.158*	€ 92,99	€ 1.223.478
Totaal				€ 39.431.104

*te verwachten tekort

Het probleem is niet nieuw. Reeds in 2006/2007 werd voorspeld dat de jaarlijkse hoeveelheid restafval in Noord-Brabant zou dalen tot onder de 510 kton. In 2009 heeft dit zelfs geleid tot Kamervragen (zie bijlage 4).

2.3 Consequenties

De consequenties zijn in ieder geval als volgt:

1. Gemeenten die geïnvesteerd hebben in inzamelmiddelen en scheidingsgedrag krijgen een extra heffing.
2. Gemeenten worden door de heffing geremd in de doelstelling om invulling te geven aan het tweede Landelijke Afvalbeheerplan (LAP2). Hierdoor kunnen gemeenten niet werken aan duurzaamheidsambities en verlaging van afvalstoffenheffing welke een extra win-win zou creëren tussen overheid en inwoners.

2.4 Argumenten voor een vereffening

De Brabantse gewesten en gemeenten willen van de provincie Noord-Brabant horen hoe het binnen de context van dit dossier mogelijk is dat de ene overheid een contract tussen overheden verkoopt aan particulieren ten kosten van een andere overheid, terwijl deze overheden (provincie Noord-Brabant, gewesten en gemeenten) ten tijden van de start tot aan de voorgenomen verkoop samen optrokken in doelen en middelen?

De Vereniging van Contractanten ASB en de verschillende gewesten hebben de provincie Noord-Brabant aangesproken op de ontstane situatie in de hoop dat de provincie Noord-Brabant bij de verkoop van haar aandelen van Attero rekening houdt met een eventuele naheffing voor gemeenten. De opzet is dat er een vereffening komt zodat de gemeenten en provincie met een gesloten beurs dit dossier kunnen afsluiten. Dit kan door een vereffening van de kosten met de opbrengst van de verkoop.

Behoudens de aandeelhouderswaarde ondervindt Attero (AZN) geen schade van de 'onderaanlevering'.

- Zoals hierboven beschreven hebben de Brabantse gemeenten zich destijds garant gesteld voor 51/60 deel van de investering in de AZN.
Met het aanleveren van $20 * 510.000 \text{ ton} = 10.200.000 \text{ ton}$ afval zou Brabant voldoende afval hebben aangeleverd ter afdekking van investering. Naar verwachting zal deze hoeveelheid over de contractperiode ruimschoots zijn aangeleverd (zie Bijlage 5). Hiermee (in totaal 11.500.000 ton) zullen de gemeenten in de contractperiode gemiddeld meer dan 510 kton per jaar geleverd hebben (zelfs meer dan 575 kton per jaar).
- De verbrandingsinstallatie had bij aanvang een nominale capaciteit van 600.000 ton bij 11 MJ/kg en een doorzet van 26,5 ton per uur. Gesteld kan worden dat gedurende de contractperiode de verbrandingswaarde van het aangeboden afval lager is geweest dan 11 MJ/kg. Als gevolg hiervan heeft Attero meer afval kunnen verbranden en hieruit ook meer inkomsten gegenereerd.
- Attero heeft plannen om Brabants afval in Wijster te verwerken om daarmee het rendement van deze minder efficiënte (lees: minder duurzame) oven te vergroten. In de oven van Moerdijk wordt volgens de plannen van Attero geïmporteerd afval uit Engeland tegen aantrekkelijke tarieven verbrand. Dit kan men enkel doen wanneer er voldoende afval voor de AZN Moerdijk voorhanden is om de oven rendabel te laten draaien.

Een vergelijkbare verkoop in de provincie Zeeland aan Delta Milieu heeft in 2010 geleid tot kwijtschelding van de naheffing, lagere volumeverplichtingen en lagere naheffingstarieven. Ook dit afval wordt verwerkt bij AZN. Indien daar andere voorwaarden bedrijfseconomisch mogelijk zijn, dan moet dit ook kunnen voor het Brabantse contract, aangezien het afval in dezelfde verbrandingsoven wordt verbrand in Moerdijk.

2.5 Huidig milieubeleid, ambitie voor afval

In 1979 is de ladder van Lansink landelijk vastgesteld. In de loop van de jaren negentig is de verplicht gescheiden inzameling van verschillende stromen geïntroduceerd (bijvoorbeeld GFT in 1994). Deze ontwikkeling is nog steeds gaande, denk hierbij aan recente voorbeelden zoals het apart inzamelen van kunststof verpakkingsafval en drankenkartons. Het terugdringen van de hoeveelheid huishoudelijk restafval is dus bestendig beleid.

Deze ambitie is terug te vinden in:

- De overwegingen bij de Overeenkomst inzake het verbranden van afval uit de provincie Noord-Brabant (8 december 1993). Ter illustratie zijn de highlights van deze overeenkomsten in bijlage 1 opgenomen.
- Het Provinciaal Milieuplan 2012-2015 van de provincie Noord-Brabant. Voor wat betreft de standpunten ten aanzien van afval zie bijlage 2.
- Afvalbrief van Atsma, 25 augustus 2011
- Van Afval Naar Grondstof, brief Mansveld d.d. 28 januari 2014
- Uitspraken van de staatssecretaris om de hoeveelheid restafval in 10 jaar te halveren. Zie toespraak staatssecretaris bij de opening van de kunststofscheidingsinstallatie Attero dd 10-2-2014 in bijlage 3.

Een eventuele naheffing als gevolg van verbeterde afvalscheiding staat haaks op bovenstaand beleid en voelt als een “boete”.

3. Statenvoorstel 19/14A Voorgenomen verkoop aandelen Attero:

De gewesten en gemeenten in Brabant hebben in december 2013 bij de provincie Noord-Brabant erop aangedrongen om opbrengsten uit de verkoop van Attero in te zetten om gemeenten te compenseren indien er een naheffing opgelegd zou worden vanuit Attero. Als reactie op dit verzoek is in het statenvoorstel opgenomen dat het college van Gedeputeerde Staten (GS) hier geen rekening mee wil houden bij de verkoop van Attero. De gemeenten zijn volgens het college van Gedeputeerde Staten twee maal in de gelegenheid gesteld om invloed uit te oefenen op de hoogte van de naheffing. De gemeenten hebben, volgens GS, deze kansen aan zich voorbij laten gaan. Zodoende wenst GS geen rekening te houden met het verzoek van de gewesten en gemeenten.

De gelegenheid die de gemeenten is geboden om invloed uit te oefenen op de hoogte van de naheffing is de inbestedingsvariant en door nalevering. Beide worden hieronder toegelicht.

Inbestedingsvariant

De inbestedingsvariant is niet doorgegaan omdat in aanvang minder dan 50% van alle betrokken gemeenten in het **hele** land voorstander was van verdere uitwerking van

deze variant. Redenen waren “gemeentelijk kerntaken” en het bedrijfseconomisch- en juridisch risico. Afvalverbranding is een sector die steeds grotere druk voelt door hergebruik en (mede daardoor) toegroeit naar een Europese markt. De 50% was een harde eis vanuit Attero. Echter ten tijde van het besluit had meer dan 55% van de Brabantse gemeenten zich uitgesproken voor nader onderzoek. Hiermee wordt het argument van de Provincie niet steekhoudend. De positie van de Brabantse gemeenten had geen invloed op de uitkomst.

Onderaanlevering compenseren door nalevering:

In het statenvoorstel wordt aangegeven dat de Brabantse gemeenten een voorstel hebben afgewezen dat zou leiden tot een kostenreductie op de naheffing van 35-40%. Dit is feitelijk onjuist. Het voorstel omvatte 4 maanden naleveren. Indien alsnog zou blijken dat er te weinig afval zou zijn aangeleverd na vier maanden, dan zou dit naar rato van het aantal inwoners worden verrekend met de gewesten. Deze onduidelijkheid over wat uiteindelijk alsnog zou moeten worden nabetaald na de deal heeft ertoe geleid dat gemeenten niet zijn ingegaan op dit aanbod. Het was een te open einde.

Samenvattend:

- Gemeenten, gewesten en de provincie Noord-Brabant hebben in 1993 en daarna overeenkomsten afgesloten met als insteek verduurzaming van de verwerking (verbranden i.p.v. storten), toename van hergebruik en verminderende hoeveelheid huishoudelijk restafval;
- De Brabantse burgers betalen al jarenlang de hoogste tarieven voor de verwerking van restafval in Nederland;
- Na verkoop van Attero zouden gemeenten geconfronteerd kunnen worden met een naheffing van tientallen miljoenen euro's;
- Een naheffing als gevolg van goed afvalgedrag dat helemaal in lijn is met gemeentelijk, provinciaal en landelijk milieubeleid staat haaks op het algemeen aanvaard principe dat het afvalbeheer tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten moet plaatsvinden;
- Attero ondervindt, behoudens aandeelhouderswaarde, geen schade van tekortleveringen. Gemeenten zullen over de looptijd van het contract ruim voldoende afval hebben aangeleverd ter afdekking van de investering; Door een lagere stookwaarde van het Brabants afval heeft Attero zelfs meer omzet kunnen genereren;
- Attero heeft teveel afval voor Moerdijk en wil daarom een deel van het Brabantse afval ombuigen naar een minder duurzame oven in Wijster;
- Een vergelijkbare verkoop in Zeeland heeft geleid tot aanpassing van de contractvoorwaarden;

- Zowel de investeringvariant als de nalevervariant zijn onvoldoende uitgewerkt aan de gewesten en gemeenten gepresenteerd om hier ja tegen te zeggen.

De gewesten en gemeenten vinden daarom dat het verzoek van de Brabantse regio's aan de provincie niet terzijde mag worden gelegd:

De provincie Noord-Brabant heeft ons inziens de mogelijkheid om de te verwachten meeropbrengst bij de verkoop van de aandelen van Attero, zo nodig aangevuld met een bedrag uit de extra inkomsten van de afgelopen jaren, in te zetten om de Brabantse gemeenten te compenseren voor een eventuele naheffing. De provincie Noord-Brabant zou hiervoor een reservering kunnen maken uit de opbrengstgelden die pas aangesproken wordt als er daadwerkelijk sprake is van een naheffing en de gesprekken met Attero niets opleveren.

De Brabantse gewesten en gemeenten zijn overtuigd dat het binnen de context van dit dossier niet wenselijk is dat de ene overheid een contract tussen overheden verkoopt aan particulieren ten kosten van een andere overheid, terwijl deze overheden (Brabantse provincie, gewesten en gemeenten) ten tijden van de start tot aan de voorgenomen verkoop samen optrokken in doelen en middelen.

Met deze brief hopen wij een helder beeld te hebben geschetst van de historie en de ontstane huidige situatie op het gebied van de verwerking van huishoudelijk restafval.

Deze brief is tevens verzonden aan het college van B&W en de Regio's in Noord-Brabant.

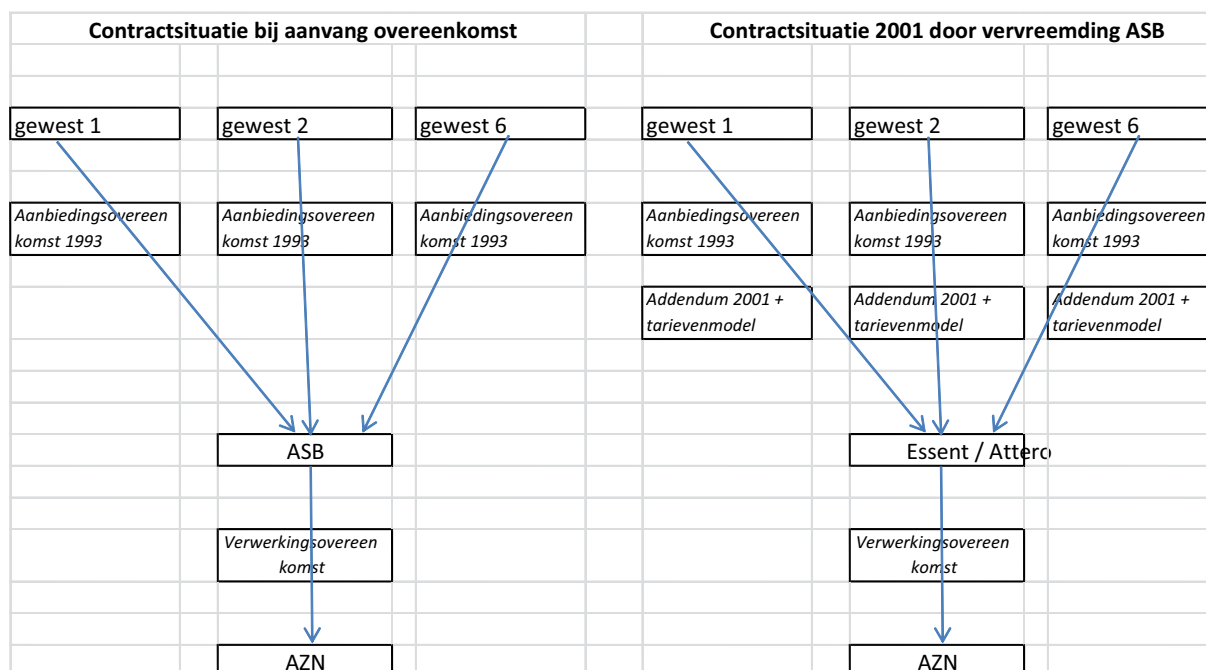
Hoogachtend,
Het Bestuur van de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant,
Namens deze, de secretaris

Mark van Rijn

In afschrift aan • VvC-ASB, de Brabantse Regio's.

Bijlage 1: Schematische contractweergave en korte beschrijving van de contracten

Contract AZN-ASB 1993 (Verwerkingsovereenkomst)

Overwegingen (pag 1,2,3)

- Beleid in de regio Zuid Nederland is gericht op intensivering van preventie en hergebruik
- AZN zal zich laten leiden door de nutsgedachte en verbranding doen plaatsvinden tegen de in redelijkheid laagst mogelijke kosten
- ASB heeft overeenkomsten gesloten met Brabantse gewesten (derdenbeding) waarmee verplichtingen van ASB jegens AZN afgedekt zijn.
- Realiseren van verbrandingscapaciteit van 600.000 (3 lijnen van elk 200 kton) in/om Moerdijk in 1997/1998

Artikel 2:

ASB verplicht zich tot de levering van 510.000 ton afval per jaar over de tijd verdeeld.

Artikel 3:

Installatie heeft een nominale capaciteit van 600.000 ton bij 11 MJ/kg en een doorzet van 26,5 ton per uur.

Artikel 8 lid 2:

Eenmaal in de 4 jaar zal AZN met ASB overleg voeren over de opbouw van het verwerkingstarief en de mogelijke wijziging hiervan. In dit overleg bestaat voor partijen tevens de gelegenheid om optimalisatiemogelijkheden van de afvalverwerking aan de orde

te stellen. AZN is gehouden aan eventueel geconstateerde optimalisatiemogelijkheden op nader tussen partijen overeen te komen voorwaarden te implementeren, tenzij zij daartegen redelijke bezwaren heeft.

Artikel 8 lid 3:

AZN zal ASB een tarief in rekening brengen dat is gebaseerd op:

- Uit de installatie zullen geen winsten worden gegenereerd, behoudens voorzover het betreft de vergoeding op risicodragend aandelenkapitaal.
- Gedurende de economische levensduur van 20 jaar van de installatie dient voldoende afdekking van de verplichtingen van AZN – waaronder in elk geval de kapitaalslasten te zijn gewaarborgd, voor zover althans het verplichtingen betreft die in redelijkheid voor AZN niet vermijdbaar zijn.

Artikel 8 lid 5:

Indien zal blijken dat de installatie een grotere capaciteit heeft dan de nominale capaciteit dan mag deze door AZN aan derden worden aangeboden. Aan derden zal door AZN geen lager tarief in rekening worden gebracht dan het surplus-tarief dat geldt voor ASB. Eventuele voordelen hieruit worden voor 51/60 deel toegerekend aan ASB

Bijlage 2: Provinciaal Milieuplan 2012-2015 Provincie Noord-Brabant (pagina 37)

In het milieuplan geeft de provincie aan: *Beleidsvorming rondom afvalbeheer vindt met name op*

Europese en landelijke schaal plaats, voor provincies resteert hierdoor weinig ruimte voor eigen beleid.

Men beschrijft de doelstelling afval als volgt: *De leefomgeving ondervindt geen **onaanvaardbare gevolgen** vanuit grondstoffen- en energievoorziening en afvalstoffenverwerking.*

Men beschrijft het wettelijk kader als volgt: *Het wettelijk beleidskader wordt gevormd door:*

- *Kaderrichtlijn Afvalstoffen, Richtlijn Storten, Richtlijn Afvalverbranding en Europese Verordening voor Overbrenging van Afvalstoffen (Europees).*
- *Wet milieubeheer.*
- *Landelijk Afvalbeheerplan 2009 - 2021.*
- *Landelijk programma "Schoon en Zuinig".*
- *Rijk-IPO Klimaat en Energieakkoord.*
- *Energieagenda Noord-Brabant (nog vast te stellen).*

De provincie heeft weinig ruimte voor eigen afvalbeleid.

Men wil een aantal doelstellingen realiseren:

- *Meer energiewinning uit (lokale) organische afvalstoffen/biomassa en maximale benutting energie uit*

- *afval/biomassa (zie Energieagenda): diversificatie energievoorziening door inzet biomassa voor energierugwinning.*
- **Maximaal hergebruik van afval.**
- **Duurzaam en hoogwaardig hergebruik van secundaire grondstoffen.**
- **Maximale inzet van secundaire materialen.**

Bijlage 3: Werkbezoek Staatssecretaris Wilma Mansveld aan nieuwe kunststofscheidingsinstallatie Attero

Toespraak | 10-02-2014

Tijdens een werkbezoek op 10 februari jl. aan het afvalbedrijf Attero opende Staatssecretaris Wilma Mansveld een nieuwe kunststofinstallatie.

Doel van deze investering van Attero is een hoger percentage en hogere kwaliteit kunststof te scheiden.

Mansveld: "Mijn complimenten aan Attero voor deze investering. Ik hoop dat u de lat steeds hoger blijft leggen. Met partners als u kunnen we onze doelstellingen realiseren. De sector in het algemeen en uw bedrijf in het bijzonder zet met deze nieuwe installatie weer een stap voorwaarts naar betere recycling prestaties."

De staatssecretaris gaf in haar toespraak een korte toelichting op haar ambities met het programma Van Afval naar Grondstof. "Nu wordt jaarlijks zo'n 10 miljoen ton afval verbrand of gestort. Ik wil dat in 10 jaar terugbrengen tot 5 miljoen ton. En ik wil dat iedereen afval meer ziet als grondstof. Zowel bij het ontwerpen van producten, het gebruik er van als bij het afdanken. Afval is waardevol. Weggooien is geen optie meer. Afval is grondstof voor een nieuw product."

• Dames en heren, een paar weken geleden las ik een opvallend bericht in de krant. In 2013 zijn meer dan 100.000 oude versleten Bijbels ingeleverd bij het Nederlands Bijbelgenootschap. Van de oude Bijbels worden nieuwe Bijbels gedrukt. Dat gigantische aantal van 100.000 bewijst maar weer dat het bewustzijn in Nederland over hergebruik van materialen zoals papier - maar ook glas – heel hoog scoort. Eigenlijk een vast onderdeel van ons leefpatroon wordt. En daarmee lopen wij voorop in Europa. Echter, we kunnen nog zeker stappen maken. Maar daar later meer over.

• Allereerst wil ik de heren Vincent en Corijn en hun medewerkers bedanken voor hun gastvrijheid. Ik vind dit bezoek een leuke combinatie van een informatief werkbezoek met een feestelijk randje. Feestelijk omdat ik vandaag de nieuwe kunststof-scheidings-installatie van Attero officieel in gebruik mag stellen. We hebben het vandaag dus óók over het toepassen van de nieuwste technieken in afvalland.

• De heer Corijn heeft het zo-even al toegelicht: doel van deze investering is een hoger percentage en hogere kwaliteit kunststof te scheiden. Uiteraard juich ik deze ambitie toe.

- Attero is sowieso goed bezig: U bent bijvoorbeeld één van de 60 partijen die een green deal heeft gesloten om het probleem van plastic zwerfafval aan te pakken. Dat is een enorme open markt met veel kansen. Alle 60 partijen hebben de ambitie om over twee jaar concrete resultaten te tonen. En dat moet ook. De ambitie uit de Raamovereenkomst Verpakkingen is het rendabel vergroenen van de kunststof verpakkingsketen.
- De heer Corijn sprak zo-even al over het programma Van Afval naar Grondstof, afgekort VANG. Ik wil daar uiteraard ook kort iets over zeggen. In het programma noem ik 3 pijlers:
 1. Ten eerste moeten we nieuwe en meer geavanceerde technieken ontwikkelen en toepassen die voor meer en betere recycling zorgen;
 2. Als tweede zullen bedrijven, burgers en overheden op een verantwoorde manier moeten omgaan met natuurlijke hulpbronnen. Dat is noodzakelijk om nu en in de toekomst welvarend en gezond te kunnen leven;
 3. Tot als derde pijler zullen we meer duurzame producten op de markt moeten brengen en duurzamer consumeren.
- Behalve dat we het milieu verbeteren, slim omgaan met onze natuurlijke hulpbronnen levert het Nederland ook nieuwe economische kansen op. Uit TNO onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat de huidige waarde van de circulaire economie 3,3 miljard euro bedraagt. Door de inzet van nieuwe technologie kan 1 miljard euro extra waarde worden gecreëerd binnen de circulaire economie. Een bedrijf als Attero heeft dat natuurlijk feilloos door.
- De Nederlandse afvalsector is sowieso sterk en innovatief; Europees en mondiaal koploper. De afvalsector is een sector waar veel gebeurt. En Nederland doet het erg goed. We recycleren 79% van ons afval, 19% wordt ingezet als brandstof en slechts 3% wordt gestort; cijfers om trots op te zijn. Bij papierrecycling zijn we bijvoorbeeld wereldleider. Voor metaal en glas behoren we ook tot de top. Deze installatie zal helpen om voor kunststof nog steviger in de kopgroep te komen.
- Kortom, we doen het goed. Maar kan altijd beter. Nu wordt jaarlijks zo'n 10 miljoen ton afval verbrand of gestort. **Ik wil dat in 10 jaar terugbrengen tot 5 miljoen ton.** En ik wil dat iedereen afval meer ziet als grondstof. Zowel bij het ontwerpen van producten, het gebruik er van als bij het afdanken. Afval is waardevol. Weggoien is geen optie meer. Afval is grondstof voor een nieuw product.
- De voorbeelden zijn talrijk: plastic afval waar kratten van gemaakt worden, wijnflessen die weer nieuw glas worden, karton dat terugkomt als pizzadoos, afgedankte kleding die wordt gerecycled tot nieuwe textiel, afgedankte mobieltjes die vol zitten met grondstoffen om te recycleren.
- Attero zet in op het winnen van grondstoffen door nascheiding. Dat betekent dat Attero nadat de consument al aan de bron gescheiden heeft, waardevolle grondstoffen uit het afval haalt. Als deze teruggewonnen grondstoffen de goede kwaliteit hebben, is dat een prachtig

proces. Het levert namelijk een bijdrage **aan mijn doelstelling om minder afval te verbranden**. Grondstoffen kan je immers maar één keer verbranden en heel vaak recycleren.

- Via het programma VANG wil ik ondernemende koplopers ondersteunen, de afvalberg verkleinen en een slimme productie van goederen stimuleren zodat deze na gebruik gemakkelijk kunnen worden ontmanteld en hergebruikt. Op die manier wil ik toewerken naar een minimaal gebruik van grondstoffen. Samenwerking met bedrijfsleven en gemeenten staat daarbij voorop.
- Ik wil ook dat producten milieuvriendelijk worden ontworpen zodat ze langer meegaan en beter hergebruikt kunnen worden. Zo verbruik je minder grondstoffen. De inspanningen moeten er toe leiden dat Nederland in 2020 het brandpunt is van een economie waarin nauwelijks afval ontstaat en grondstoffen optimaal worden benut en hergebruikt.
- **Ik streef ernaar dat in 2020 75 procent van het huishoudelijk afval en het afval van kantoren en winkels gescheiden is. Samen met gemeenten en het bedrijfsleven wil ik daar werk van maken.**
- Nu gooit iedere Nederlander per week vijf kilo huishoudelijk ongescheiden afval weg. Die hoeveelheid kan verminderen als burgers beter worden geïnformeerd over het scheiden van afval. Gemeenten kunnen afvalscheiding gemakkelijker maken voor hun inwoners. Bijvoorbeeld door meer verschillende soorten afval op te halen.
- De heer Corijn sprak ook over de zogeheten drankenkartons. Een stroom die nu nog in het afval met 70.000 ton per jaar. De finale conclusies van de proef door het kennisinstituut duurzaam verpakken moeten nog getrokken worden. Ik verwacht deze in april en voor deze zomer neem ik daar een besluit over. Hopelijk staan de maatschappelijke kosten van gescheiden inzamelen in verhouding met de baten.
- Inzet en opzet programma VANG is concreet, praktisch en haalbaar. Ik werk graag met concrete en afrekenbare doelen. Omdat ik samen wil werken met ketenpartijen zoals producenten, afvalbedrijven en gemeenten wil ik die doelen ook samen formuleren en afspreken. Het is mijn ambitie om de economische kansen die de circulaire economie of grondstoffenronde ook daadwerkelijk te benutten. Nederland moet in 2020 een hotspot van de circulaire economie zijn.
- Tot zover. Nogmaals complimenten aan Attero voor deze investering. Ik hoop dat u de lat steeds hoger blijft leggen. Met partners als U kunnen we onze doelstellingen realiseren. De sector in het algemeen en uw bedrijf in het bijzonder zet met deze nieuwe installatie weer een stap voorwaarts naar betere recycling prestaties. Op weg naar het ultieme doel: een economie waar afval grondstof is.

Bijlage 4: Kamervragen 2009

Bij de invoering van verplichte inzameling van kunststof verpakkingen met ingang van 1-1-2010 heeft de mogelijke onderaanlevering ook op landelijk niveau tot vragen geleid.

19 februari 2009 heeft de PVDA fractie (lid Boelhouwer) vragen gesteld over de gevolgen van de wurgcontracten van gemeenten met Essent Milieu (inmiddels Attero). Aanleiding voor de vragen vormde een artikel genaamd "**Wurgcontract afval fnuikt hergebruik**". Een van de vragen was: Deelt u de mening dat de (mogelijk) negatieve gevolgen voor gemeenten als gevolg van dit contract niet mogen worden afgewenteld op de burger?

Antwoord van de minister (17 maart 2009): **Pas in een concrete conflictsituatie zullen de consequenties voor verschillende partijen duidelijk worden.** Dat is nu niet aan de orde.

Bijlage 5: Prognose aanbod huishoudelijk restafval Noord-Brabant 1996 tot 1 februari 2017

jaar	tonnage	
1996	667.098	
1997	737.366	
1998	>592.000	<i>inschatting</i>
1999	>592.000	<i>inschatting</i>
2000	>592.000	<i>inschatting</i>
2001	>592.000	<i>inschatting</i>
2002	>592.000	<i>inschatting</i>
2003	592.067	
2004	592.562	
2005	570.414	
2006	570.604	
2007	565.389	
2008	560.278	
2009	538.586	
2010	516.522	
2011	502.246	
2012	479.757	
2013	450.989	
2014	423.930	Inschatting
2015	398.494	Inschatting
2016	374.585	Inschatting
2017	29.342	inschatting
Totaal	11.530.229	

Er is (20 x 510.000 ton) **10.200.000** ton nodig is om de investering terug te verdienen.

AMENDEMENT

Onderwerp: Voorgenomen verkoop aandelen Attero

Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 april 2014, behandelend statenvoorstel 19 /14 A,

Gezien:

- Het statenvoorstel 19 / 14 A waarin de Commissie Economische Zaken en Bestuur voorstelt:
 - Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken m.b.t. de voorgenomen verkoop van de aandelen Attero;

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Brabant in 1988 met het tweede provinciaal Afvalstoffenplan voor de periode 1989-1993 veranderd afvalverwijderingsbeleid doorgevoerd heeft.
 - Brabantse gemeenten moesten aangeven hoe zij gingen handelen in het kader van het door de provincie voorgestane beleid en hoe omgegaan zou worden met de inzamelstructuur, afvalscheiding en de samenwerking op het gebied van de verwerking van restafval (verbranding).
 - Alle Brabantse gemeenten en gewesten hiervoor in 1993 overeenkomsten hebben afgesloten met als insteek verduurzaming van de verwerking (verbranden i.p.v. storten), toename van hergebruik en verminderende hoeveelheid huishoudelijk restafval;
 - In de overeenkomsten tussen Attero en alle Brabantse gewesten (en indirect de gemeenten) sprake is van een volumeverplichting van 510.000 ton huishoudelijk restafval per jaar;
 - Alle Brabantse gewesten zich met deze volumeverplichting garant hebben gesteld voor de bouw van AZN;
 - Alle Brabantse gewesten over de hele contractperiode gemiddeld ruim zullen voldoen aan deze volumeverplichting;
 - De Brabantse gemeenten door zowel het Rijk als de Provincie Noord-Brabant de afgelopen jaren zijn aangespoord om zoveel mogelijk afval te scheiden en de hoeveelheid restafval te reduceren;
 - Alle Brabantse gemeenten door de toenemende afvalscheiding inmiddels sinds 2011 jaarlijks minder aanleveren dan het volume van 510.000 ton restafval;
 - Het onwenselijk is dat alle Brabantse gemeenten minder zullen inzetten op afvalscheiding en de reductie van de hoeveelheid huishoudelijk restafval vanwege een dreigende naheffing.
-

Concludeert dat:

- Alle Brabantse gemeenten door de onderaanlevering het risico lopen van een naheffing die kan oplopen tot € 40 miljoen;
- De Provincie Noord-Brabant als grootaandeelhouder de afgelopen jaren profijt heeft gehad van de hoge tarieven die bij de Brabantse burgers in rekening zijn gebracht;
- De Provincie Noord-Brabant nu bij de voorgenomen verkoop een substantieel hoger bedrag (€ 20 à 30 miljoen) ontvangt voor haar aandelen dan het geval was geweest bij de eerder besproken overdracht van de aandelen aan de gemeenten.

Besluiten betreffende het statenvoorstel 19 / 14 A:

- Het College van Gedeputeerde Staten op te dragen om de verkoopopbrengsten van de aandelen Attero te reserveren en daarmee de Brabantse gemeenten te compenseren voor de eventuele financiële gevolgen van de volumeverplichting.

CONCEPT

MOTIE Voorgenomen verkoop aandelen Attero

Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 april 2014, behandelend statenvoorstel 19 /14 A,

Overwegende dat:

- Alle Brabantse gemeenten en gewesten in 1993 overeenkomsten hebben afgesloten met als insteek verduurzaming van de verwerking (verbranden i.p.v. storten), toename van hergebruik en verminderende hoeveelheid huishoudelijk restafval;
- In de overeenkomsten tussen Attero en alle Brabantse gewesten (en indirect de gemeenten) sprake is van een volumeverplichting van 510.000 ton huishoudelijk restafval per jaar;
- Alle Brabantse gewesten zich met deze volumeverplichting garant hebben gesteld voor de bouw van AZN;
- Alle Brabantse gewesten over de hele contractperiode gemiddeld ruim zullen voldoen aan deze volumeverplichting;
- De Brabantse gemeenten door zowel het Rijk als de Provincie Noord-Brabant de afgelopen jaren zijn aangespoord om zoveel mogelijk afval te scheiden en de hoeveelheid restafval te reduceren;
- Alle Brabantse gemeenten door de toenemende afvalscheiding inmiddels sinds kort jaarlijks minder aanleveren dan het volume van 510.000 ton;
- Het onwenselijk is dat alle Brabantse gemeenten minder zullen inzetten op afvalscheiding en de reductie van de hoeveelheid huishoudelijk restafval vanwege een dreigende naheffing.

Constaterende dat:

- Alle Brabantse gemeenten door de onderaanlevering het risico lopen van een naheffing die kan oplopen tot €40 miljoen;
- De Provincie Noord-Brabant als grootaandeelhouder de afgelopen jaren profijt heeft gehad van de hoge tarieven die aan de Brabantse burgers in rekening zijn gebracht;
- De Provincie Noord-Brabant nu bij de voorgenomen verkoop een substantieel hoger bedrag (€20 à 30 miljoen) ontvangt voor haar aandelen dan het geval was geweest bij de eerder besproken overdracht van de aandelen aan de gemeenten.

Besluiten:

- Het college van Gedeputeerde Staten te verzoeken een voorstel voor de Provinciale Staten voor te bereiden om een deel van de verkoopopbrengsten van de aandelen Attero te reserveren en daarmee de Brabantse gemeenten te compenseren voor de eventuele financiële gevolgen van de volumeverplichting.